

Udskriftsdato: 23. december 2025

2016/1 BSF 101 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om offentligt indkøb af miljøvenlige tekstiler

Ministerium: Folketinget

Forslag til folketingsbeslutning

om offentligt indkøb af miljøvenlige tekstiler

Folketinget pålægger regeringen at sikre, at det offentlige gennem en indkøbspolitik for tekstiler fremmer miljøvenlig og socialt ansvarlig tøjproduktion. Senest i 2018 skal det offentlige have en indkøbsstrategi, der både sikrer åbenhed om leverandørkæder og at en stadig større andel af indkøbet lever op til certificeringsordninger som eksempelvis GOTS (Global Organic Textile Standard) el. lign., ligesom indkøbsstrategien skal sikre, at det samlede indkøb er miljøvenligt og socialt ansvarligt inden for en overskuelig årrække på 5 til 10 år.

Bemærkninger til forslaget

Det offentlige køber tekstiler og tøj til en lang række områder, herunder sundhedssektoren, politiet, militæret, hjemmeplejen osv. Der er gjort tiltag for at købe mere bæredygtigt, men Alternativet mener, at tiden er inde til at tage de næste skridt for at sikre fuld bæredygtighed – miljømæssigt og socialt.

Produktionen af tøj og tekstiler er nemlig en af de største miljøsyndere overhovedet, ligesom produktionen i udstrakt grad er socialt uansvarlig.

Produktionen bygger på massivt forbrug af sprøjtemidler og vandressourcer, der ofte er sparsomme, og produktionen er forbundet med stor udledning af CO₂. En tredjedel af alle verdens pesticider bruges ifølge Clean Clothes Campaign eksempelvis i bomuldsproduktion.

Det danske tøjforbrug, der for hver dansker løber op i ca. 16 kg årligt, går ud over naturen i de lande, hvor tøjet fremstilles, og en rapport fra Miljøstyrelsen, »Danish apparel sector natural capital account«, fra oktober 2014 viser, at miljøpåvirkningerne fra produktionen af en almindelig T-shirt af bomuld udgør knap 12 kr. i det land, hvor T-shirten er produceret.

Det er der god grund til at gøre noget ved, mener Alternativet.

Herhjemme har bæredygtigt indkøb i det offentlige generelt været på dagsordenen i flere år, og de offentlige indkøbere har ifølge Miljøstyrelsen erfaret, at grønne indkøb ikke behøver at være dyrere.

I EU's seneste udbudsdirektiv, jf. Europa-parlamentets og rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014, er der en klar målsætning om, at flere indkøb skal være bæredygtige- bæredygtige i den forstand, at de ikke skal drive rovdrift på hverken miljøet eller de mennesker, der er involveret i produktionskæden. En beslutning om mere bæredygtige indkøb vil også være i tråd med forpligtelserne fra FN's menneskerettighedskomite, hvor stater anerkender deres ansvar for at opretholde menneskerettigheder, når der investeres i erhverv og produkter.

Målet er således at forbedre forholdene for arbejdere i komplekse produktionskæder som følge af den globale samhandel, som det fremgår af »Guiding principles on business and human rights« udgivet af FN i 2011.

Alternativet mener ligeledes, at regeringen er forpligtet til at sikre, at skatteborgernes penge gennem offentlige indkøb ikke medvirker til krænkelse af menneskerettigheder. For at leve op til dette ansvar bør offentlige ordregivere udøve »due diligence«, både når der købes ind og i hele kontraktperioden.

Samtidig bør der være gennemsigtighed i de offentlige indkøb. Det kan sikres ved at stille krav til virksomheder, der leverer til det offentlige, om, at de offentliggør information om deres leverandørkæde – som minimum tilbage til syfabrikken.

Afsluttende er det værd at nævne, at det seneste EU-udbudsdirektiv, som Danmark var med til at vedtage, anerkender den store og voksende indflydelse, som offentlige indkøb har på, hvilket aftryk vi har på naturen, og hvilke arbejdsforhold vi søger at fremme uden for vores egne grænser.

Danmark har årligt et offentligt indkøb for 300 mia. kr., som det fremgik af lovbehandlingen af forslag til udbudslov (folketingsåret 2014-15, 1. samling, lovforslag nr. L 164, bilag 3), hvilket også dækker indkøbet af tekstiler. Med den enorme købekraft bør vi søge at fremme og indfri de visioner, der deles bredt politisk, om et større miljømæssigt hensyn og respekt for og opretholdelse af de højeste standarder for sociale arbejdsforhold og overholdelse af fundamentale menneskerettigheder.

Skriftlig fremsættelse

Rasmus Nordqvist (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om offentligt indkøb af miljøvenlige tekstiler.

(Beslutningsforslag nr. B 101)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.